

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Борислав Ясенов Наумов (ИБЕИ - БАН)

относно

дисертационен труд на тема „Анализ и превенция на заплахите, влияещи върху смъртността на белоглавия лешояд (*Gyps fulvus*)“, представен от Христо Валериев Пешев за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Екология и опазване на околната среда“

Белоглавият лешояд е вид, който въпреки обширния си ареал, все още не е достатъчно добре проучен в екологично отношение, а освен това е силно чувствителен към редица антропогенни влияния и заплахи, като на много места популациите му вече са твърде малочислени и застрашени от изчезване. В този смисъл считам, че темата на докторантурата е актуална и интересна както от научна, така и от природозащитна гледна точка.

Представената дисертация е структурирана по стандартния начин и е с обем от 114 страници, в това число 35 фигури и 9 таблици. Цитирани са общо 284 заглавия, от които 15 на кирилица и 269 на латиница. Литературният преглед е подробен и изчерпателен, което показва, че кандидатът е запознат много добре с орнитологичната литература по темата. Целта е ясно формулирана, а поставените задачи попадат изцяло в рамките на зададената тема. Методичният подход е избран много удачно и при натрупване на достатъчно данни (което в случая е факт) гарантира изпълнението на задачите. Резултатите са описани ясно и точно, а тълкуването им е логично и достатъчно изчерпателно. Формулираните изводи и приноси правилно отразяват всички аспекти на проведеното изследване. Изключение представлява Принос № 6, който според мен не стои добре сам по себе си, а би трябвало да се интегрира в Принос № 5.

Авторефератът на дисертацията е добре структуриран и отразява всички аспекти на резултати, изводи и приноси. Кандидатът е представил осем научни публикации на английски език, свързани с дисертационния труд, шест от които са в списания с импакт фактор.

В резултат на проведеното изследване са установени редица нови факти по отношение миграцията на белоглавия лешояд, включително дължина на полета и

сезонност, и са картирани ключовите зони за вида на Балкански полуостров и в Близкия изток. Изведени са данни за площта на индивидуалните участъци на лешоядите през различните сезони. Специално внимание е обърнато на антропогенните заплахи и причините за смъртните случаи на лешояди. В резултат на експерименти е определен най-подходящият към момента модел предавател за проследяване миграциите на едрите хищни птици, което съществено ще улесни подготовката на бъдещи изследвания в тази насока.

В заключение считам, че поставените задачи са изпълнени и целта на работата е постигната. В допълнение искам да подчертая, че получените резултати представляват оригинален научен принос към биологията и екологията на белоглавия лешояд, а събраната информация може да бъде от съществена полза при планиране на различни дейности за опазване на лешоядите, а и на други хищни птици. Давам изцяло положителна оценка на дисертационния труд и препоръчвам на колегите от научното жури да гласуват „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на кандидата Христо Пешев.

София,

11.01.2025 г.

Изготвил:

/доц. д-р Борислав Наумов/

STATEMENT

from

Assoc. Prof. Dr. Borislav Yassenov Naumov (IBER - BAS)

on

dissertation work on the topic „Analysis and prevention of threats affecting the mortality of the Griffon Vulture (*Gyps fulvus*)“, presented by Hristo Valeriev Peshev for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor" in the scientific specialty "Ecology and environmental protection"

The Griffon Vulture is a species that, despite its extensive range, is still not well studied ecologically, and is also highly sensitive to a number of anthropogenic influences and threats, and in many places its populations are already too sparse and threatened with extinction. In this sense, I believe that the topic of the doctoral thesis is relevant and interesting both from a scientific and conservation perspective.

The presented dissertation is structured in the standard manner and has a volume of 114 pages, including 35 figures and 9 tables. A total of 284 titles are cited, of which 15 in Cyrillic and 269 in Latin. The literature review is detailed and comprehensive, which shows that the candidate is very familiar with the ornithological literature on the topic. The goal is clearly formulated, and the tasks set fall entirely within the framework of the assigned topic. The methodological approach is chosen very appropriately and, when sufficient data is accumulated (which is a fact in this case), guarantees the fulfilment of the tasks. The results are described clearly and precisely, and their interpretation is logical and sufficiently comprehensive. The formulated conclusions and contributions correctly reflect all aspects of the research conducted. An exception is Contribution No. 6, which in my opinion does not stand well on its own, but should be integrated into Contribution No. 5.

The author's summary of dissertation is well structured and reflects all aspects of results, conclusions and contributions. The candidate has presented eight scientific publications in English related to the dissertation work, six of which are in journals with an impact factor.

As a result of the research, a number of new facts have been established regarding the migration of the Griffon Vulture, including flight length and seasonality, and the key areas for the species on the Balkan Peninsula and in the Middle East have been mapped. Data on the size of individual areas of the vultures during different seasons have been derived. Special

attention has been paid to anthropogenic threats and the causes of vulture deaths. As a result of experiments, the most suitable transmitter model for tracking the migrations of large birds of prey has been determined, which will significantly facilitate the preparation of future research in this direction.

In conclusion, I believe that the tasks set have been fulfilled and the goal of the work has been achieved. In addition, I would like to emphasize that the results obtained represent an original scientific contribution to the biology and ecology of the Griffon Vulture, and the information collected can be of significant use in planning various activities for the conservation of vultures, as well as other birds of prey. I give a completely positive assessment of the dissertation work and recommend to the colleagues of the scientific jury to vote "FOR" the awarding of the educational and scientific degree "doctor" to the candidate Hristo Peshev.

Sofia,

11.01.2025

Reviewer:

/Assoc. Prof. Dr. Borislav Naumov/